

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

PM
2024-02-20

Ärendenummer
NV-01845-24

Vägledning om fridlysning och hybrider

Inledning

Det uppkommer regelbundet frågor om vad som gäller för hybrider med fridlysta arter. Till stöd för artskyddhandläggare vägleder Naturvårdsverket här om hur fridlysningen bör tolkas när det gäller hybrider. Den gäller fram till att lagstiftningen eller praxis ändras.

Artskyddsförordningen (2007:845) saknar förarbeten. Fridlysningsbestämmelserna har beslutats med stöd av 8 kap 1-2 §§ miljöbalken. Syftet med fridlysningen är att motverka att vilt levande djur och växter försvinner eller utsätts för plundring. För de arter som skyddas av EU:s naturvårdsdirektiv har skyddet även syftet att uppfylla Sveriges internationella åtaganden.

I bilaga 1 till artskyddsförordningen listas de djur- och växtarter som är fridlysta enligt EU:s art- och habitatdirektiv. Alla vilda fåglar är fridlysta enligt EU:s fågeldirektiv, de listas därför inte särskilt i artskyddsförordningen. I bilaga 2 listas de arter som är nationellt fridlysta. Där listas även en hybrid. I övrigt finns inget skrivet om hybrider.

Lagstiftaren har inte specifikt reglerat vad som ska gälla för andra hybrider än den som särskilt listas i bilaga 2. Det saknas också praxis om hybriders fridlysningsstatus. En bedömning behöver då göras mot syftet med bestämmelserna. Syftet för de nationellt fridlysta arterna är att bevara vilda arter som annars riskerar att försvinna eller utsätts för plundring. I art- och habitatdirektivet är syftet att bevara den biologiska mångfalden genom bevarandet av livsmiljöer samt vilda djur och växter i medlemsstaterna. Fågeldirektivet syftar till att upprätthålla populationen av de naturligt förekommande fågelarterna på en nivå som svarar mot ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov med beaktande av ekonomiska krav och rekreationsbehov.

En annan utgångspunkt är att enskilda ska kunna följa lagen och myndigheterna ska kunna bedriva tillsyn. Dessutom behöver fridlysningskyddet förhålla sig till naturliga variationer och den artbildning som sker spontant i naturen.

Orkidéer fridlysta enligt 8 § artskyddsförordningen

Samtliga arter i familjerna Orchidaceae och Cypripediaceae är nationellt fridlysta i hela landet, utom ett fåtal arter som är fridlysta enligt bilaga 1. Eftersom hybridisering i princip inte förekommer med arterna i bilaga 1, väljer Naturvårdsverket att i nuläget inte vägleda om dem.

Skyddet för fridlysta orkidéer i bilaga 2 avser hela familjer. I dem kan arterna ibland kan vara svåra att skilja från spontant uppkomna hybrider, därför tolkar Naturvårdsverket skyddet på följande sätt:

- Spontant uppkomna hybrider mellan nationellt fridlysta orkidéer inom ovan familjer i naturen bör anses vara fridlysta.

Vilda fåglar skyddade enligt 4 § artskyddsförordningen

Samtliga vilda naturligt förekommande fågelarter i Sverige är fridlysta. Det sker ibland spontan hybridisering mellan närstående arter. Därför tolkar Naturvårdsverket på följande sätt:

- Spontant uppkomna hybrider mellan vilda naturligt förekommande fågelarter i Sverige bör anses vara fridlysta.

Hybrider mellan fridlysta arter och införda arter

Eftersom syftet med fridlysningen är att den fridlysta arten ska finnas kvar långsiktigt bedömer Naturvårdsverket att det går emot syftet med fridlysningen om hybrider mellan av människan införda arter och naturligt förekommande fridlysta arter skyddas eftersom hybriderna kan ta över livsmiljön på de naturligt förekommande arternas bekostnad. Naturvårdsverkets tolkning av fridlysningsbestämmelserna är därför:

- Hybrider mellan fridlysta arter och av människan införda arter bör inte anses vara fridlysta.

Förvildade fridlysta arter som inte är hybrider

Fridlysningsstatus för förvildade exemplar av fridlysta växtarter som inte är hybrider tolkar Naturvårdsverket som följer:

- Exemplar av fridlysta växtarter där det inte uppenbart framgår att de är planterade (genom att de växer i rabatt eller i häck eller annan mänskligt påverkad formation), bör anses vara fridlysta.